

A comparative study of the curriculum in Master's degree of Critical Care Nursing in Iran and Sydney, Australia

Elham Shahidi delshad ¹, Hassan Babamohamadi ^{2,3*}, Monir Nobahar ^{2,3,4}

¹ Student Research Committee, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

² Nursing Care Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

³ Department of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

⁴ Social Determinants of Health Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran

*Corresponding author: Hassan Babamohamadi, Nursing Care Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
E-mail: babamohamadi@semums.ac.ir

Article Info

Keywords: Nursing education, Master, Critical Care, Bereday model, University of Sydney

---

Abstract

Introduction: The Master of Critical Care Nursing is responsible for training specialized and professional graduates. Comparing different curricula improves the content and quality of the curriculum. This study aimed to compare the curriculum of critical care nursing in Iran with the University of Sydney in Australia.

Methods: This descriptive-comparative study was conducted in 2021. Iran's critical care nursing curriculum was compared with the University of Sydney. The required information was done by internet search in valid databases. Data analysis was performed using the Bereday model in four steps including description, interpretation, juxtaposition, and comparison.

Results: The mission, educational goals, and course content in the two curricula had significant similarities. But philosophy, vision, admission requirements, educational strategies, and tuition fees were somewhat different. The philosophy at the University of Sydney is based on caring with a cohesive and family-oriented approach and in Iran is based more on social values. Having an RN degree and fluency in English is one of the main conditions for admitting a student in this field at the University of Sydney, while in Iran there is no need for a language degree or a certificate of professional competence.

Conclusion: According to the findings of the study, changes in the intensive care curriculum based on family-centered care and creating diversity in educational strategies with more emphasis on English language skills, and providing some units online are recommended.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

بررسی تطبیقی برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه ایران و سیدنی استرالیا

الهام شهیدی دلشداد^۱، حسن بابامحمدی^{۲*}، منیر نوبهار^{۴،۳}

^۱ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

^۲ مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

^۳ دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

^۴ مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران

* نویسنده مسؤول: حسن بابامحمدی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران
ایمیل: babamohamadi@semums.ac.ir

چکیده

مقدمه: مقطع کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه، تربیت دانشآموختگان متخصص و حرفه‌ای را بر عهده دارد. از آنجا که مقایسه برنامه‌های درسی مختلف، محتوا و کیفیت برنامه آموزشی را ارتقا می‌بخشد، هدف این مطالعه مقایسه برنامه درسی پرستاری مراقبت‌های ویژه در مقطع کارشناسی ارشد ایران و دانشگاه سیدنی استرالیا بود.

روش‌ها: در این پژوهش توصیفی- تطبیقی برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه ایران با دانشگاه سیدنی در سال ۱۴۰۰ مورد مقایسه قرار گرفت. اطلاعات موردنیاز با جستجوی اینترنتی در پایگاه‌های معتبر داده انجام شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از الگوی بردی در چهار مرحله توصیف، تفسیر، هم‌جواری و مقایسه انجام شد.

یافته‌ها: رسالت، اهداف تحصیلی و محتوای دورس در دو برنامه درسی تا حدودی مشابه بودند. اما در زمینه فلسفه، چشم‌انداز، شرایط پذیرش دانشجو، راهبردهای آموزشی و هزینه تحصیل با هم متفاوت بودند. فلسفه در دانشگاه سیدنی بر مراقبت با رویکردی منسجم و خانواده محور استوار بوده و در ایران بیشتر بر پایه ارزش‌های جامعه تدوین شده است. داشتن مدرک پرستار ثبت شده و تسلط به زبان انگلیسی از شرایط اصلی پذیرش دانشجو در این رشته می‌باشد، در حالی که در ایران نیاز به مدرک زبان و یا گواهی صلاحیت حرفه‌ای نمی‌باشد.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه تغییر در برنامه درسی کارشناسی ارشد مراقبت‌های ویژه بر پایه مراقبت خانواده محور و ایجاد تنوع در راهبردهای آموزشی با تأکید بیشتر بر مهارت زبان انگلیسی و ارائه برخی واحدها به صورت آنلاین پیشنهاد می‌شود.

وازگان کلیدی: آموزش پرستاری، کارشناسی ارشد، مراقبت‌های ویژه، الگوی بردی، دانشگاه سیدنی

مقدمه

خصوص در بعضی از مراکز برگزار شده است. از سال ۱۳۶۸ دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران برنامه‌های ششم‌ماهه پرستاری مراقبت‌های ویژه را برگزار نمود. از سال ۱۳۸۷ اولین دوره کارشناسی ارشد نایپوسته پرستاری مراقبت‌های ویژه در دانشکده‌های پرستاری براساس مجوز وزارت متبع راه‌اندازی گردید [۸]. بدین‌جهت است که هر برنامه‌ای پس از طراحی و تدوین نیازمند ارزیابی است. ارزشیابی برنامه درسی نوعی بررسی تجمعی و نظاممند اجزای برنامه است. نتیجه ارزشیابی به صورت تایید و اعتباریابی برنامه نشان داده می‌شود و اطلاع مداوم از وضعیت برنامه درسی فرصتی را فراهم می‌کند تا بر اساس اطلاعات به دست آمده موارد قوت و ضعف برنامه شناسایی شده و برنامه را در رقابت با سایر برنامه‌های مشابه کمک کند و اطلاعاتی را برای بهبود و اصلاح آن فراهم کند [۹]. توجه به نظامهای آموزشی موفق در جهان، میان نهادینه شدن یک نظام اثربخش است [۱۰] و مؤسسات آموزشی برای این که بتوانند برنامه آموزشی کارآمد و اثربخشی را ارائه نمایند باید آن‌ها را پی‌دریی در معرض ارزیابی و بازنگری قرار دهند [۱۱]. یکی از شیوه‌های پژوهش در زمینه بازنگری و نوسازی، انجام پژوهش‌های تطبیقی است که موضوع آن تجزیه، تحلیل و شناخت همانندی‌ها و تفاوت‌های موجود میان پدیده‌ها، نهادها و نظامهای آموزشی است. این شناخت و تفسیر باید در زمینه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی رویدادهای تربیتی انجام گیرد که باعث برپایی رویکردی در جهت حل مشکلات آموزشی شده و زمینه‌های کارساز در پیشرفت و یا رکود آموزشی را نشان دهد [۱۲]. نتایج مطالعه سجادی و همکاران نشان داد که مقایسه نظامهای آموزشی، لزوم طراحی موجود میان پدیده‌ها، نهادها و پذیرتر و مبتنی بر نیازهای جامعه ایران را بیش از پیش نمایان می‌سازد [۱۰]. دانشگاه سیدنی در کشور استرالیا در سال ۱۸۵۰ به عنوان یک موسسه عمومی آموزش عالی تأسیس شده است. این مرکز با داشتن تاریخچه گستردگایی که بسیاری از جنبه‌های زندگی فکری، علمی، اجتماعی و سیاسی را پوشش می‌دهد، هم‌اکنون جزو دانشگاه‌های معتبر در سطح بین‌المللی شناخته می‌شود. دانشکده پرستاری و مامایی سوزان و کیل دانشگاه سیدنی در سال ۱۹۹۱ تأسیس شد. این مدرسه پرستاری با هدف ایجاد توانایی‌های تخصصی و ارتقاء شغل برای پرستارانی که دارای مدرک لیسانس پرستاری هستند، تحصیلات تكمیلی در این رشته را راه‌اندازی کرده است. گرایش‌های مقطع کارشناسی ارشد این دانشگاه شامل پرستاری پیشرفته بالینی، پرستاری سرطان و هماتولوژی، پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه، پرستاری بهداشت روان، پرستار حرفه‌ای و پرستار بهداشت مراقبت‌های اولیه سلامت می‌باشد [۱۳]. دانشگاه سیدنی با

پرستاری امروز برای پاسخ به تغییراتی که در شرایط اقتصادی، اجتماعی و فناوری رخ داده است، نیازمند گسترش و توسعه عملکرد خود در ارائه مراقبت‌های بهداشتی می‌باشد [۱]. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به عنوان مجری نظامهای آموزشی باید به تغییرات عظیمی که پیرامون آن‌ها اتفاق می‌افتد واکنش نشان داده و بتوانند در سطح جهانی رقابت مؤثری برای ارزیابی بهویژه ارزیابی بین‌المللی و تضمین کیفیت در جهت توسعه بنمایند [۲]. نظام آموزشی و برنامه درسی یکی از ابزارهای مهم جهت ایجاد تغییرات همه جانبه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی محسوب می‌شود. بدین‌جهت است که باید بین برنامه‌های درسی و نیازهای جامعه مطابقت وجود داشته باشد [۳]. هم راستا، یکی از روش‌های موثر در مرتفع ساختن نیازهای جامعه در ابعاد گوناگون، بودن برنامه‌درسی پرستاری و تغییرات جامعه در ابعاد گوناگون، مبتنی بر شواهد باشد. رویکردهای همکاری بین محیط آموزشی و بالین می‌تواند راهکارهایی را برای اینده ارائه دهد و یکپارچگی برنامه درسی را افزایش دهد [۵]. آموزش پرستاری نیز به عنوان بخشی از نظام آموزش عالی در دهه‌های اخیر در جهان به سرعت توسعه یافته و با چالش شایستگی دانش‌آموختگان و کیفیت آموزشی برنامه‌های درسی رشته پرستاری روبرو شده است که این موضوع به نوبه خود موجب نگرانی دست‌اندرکاران نظام مراقبت سلامت گردیده است [۶]. هدف از برنامه‌های کلان پرستاری فارغ‌التحصیل شدن پرستاران توانمندی است که در محیط مراقبت سلامتی تغییر مثبت ایجاد کرده و در راستای ارتقای کیفیت زندگی افراد، خانواده‌ها، گروه‌ها و به طور کلی جامعه قدم بردارند [۷]. پرستاری مراقبت‌های ویژه (Critical Care) یک شاخه‌ی اختصاصی از رشته پرستاری است که با مشکلات تهدیدکننده زندگی و اقدامات پیشرفته و حیاتی سروکار دارد. پرستار مراقبت ویژه، یک پرستار حرفه‌ای است که مسئول تضمین ارائه مراقبت پرستاری پیشرفته و با کیفیت به بیمار بدخل و خانواده‌ی ای است. در دو دهه اخیر در برخی دانشگاه‌های معتبر دنیا از جمله جیمز کوک، ناتینگهام، استنفورد، جان هاپکینز و کالیفرنیا در سان فرانسیسکو توجه ویژه‌ای به راه‌اندازی دوره‌های آموزشی دانشگاهی برای پرستاران بالینی شده است. حاصل این امر ایجاد رشته‌هایی چون پرستاری پیشرفته، پرستاری مراقبت‌های ویژه و زیرشاخه‌های پرستاری مراقبت‌های بیماری‌های قلب و عروق، ریه، کلیه و دیگر رشته‌های مشابه است [۸]. در ایران نیز به دنبال نیاز به ارائه مراقبت‌های ویژه، در سه دهه اخیر توجه خاصی به این امر شده است و به تبع آن همزمان با تأسیس بخش‌های مراقبت‌های ویژه، دوره‌هایی در این

تفاوت‌ها به منظور ایجاد چارچوبی برای مقایسه، طبقه‌بندی شده و در کنار هم قرار گرفته و در پایان با توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌ها، نتایج به دست آمده از مراحل قبل با هم مقایسه می‌گردد [۱۷]. بر اساس روش مطالعه، ابتدا تاریخچه و وضعیت موجود آموزش کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه در ایران مورد بررسی قرار گرفت. سپس وضعیت آموزش این رشته در دانشگاه سیدنی استرالیا تحلیل گردید و پس از آن وجود اشتراک و اختلاف این برنامه‌ها مورد مقایسه قرار گرفت. برای دستیابی به اطلاعات مورد نیاز در این پژوهش، یک جستجوی گسترده از متون انگلیسی و فارسی زبان تا سال ۲۰۲۱ صورت گرفت. جستجوی الکترونیکی با استفاده از داده پایگاه‌های انگلیسی و فارسی معتبر و با استفاده از کلید واژه‌های آموزش پرستاری، برنامه آموزشی، کارشناسی ارشد مراقبت‌های ویژه، الگوی پرده (Bereday model) و دانشگاه سیدنی انجام شد و کلیه مقالات مرتبط وارد مطالعه گردید. برای به دست آوردن جزئیات دقیق‌تر، از اطلاعات موجود در سایت وزارت بهداشت ایران (برنامه مصوب برنامه‌ریزی شورای عالی علوم پزشکی سال ۱۳۹۸) و سایت معتبر دانشگاه سیدنی استفاده شد. داده‌های مورد نظر گردآوری و طبقه‌بندی شدند و به صورت جداولی برای هر یک از عناصر برنامه آموزشی ارائه و مورد مقایسه قرار گرفتند.

یافته‌ها

نتایج حاصل از مطالعه و مقایسه در مورد هر یک از عناصر برنامه درسی از جمله تاریخچه و سیر تکاملی دوره، شرایط و نحوه پذیرش دانشجو، فلسفه (ارزش‌ها و باورها)، رسالت، چشم‌انداز و اهداف کلی رشته، حیطه‌ها و وظایف حرفة‌ای دانش آموختگان، استراتژی‌های آموزشی، هزینه تحصیلی و واحدهای درسی ارائه شده در دوره‌های کارشناسی ارشد مراقبت‌های ویژه در ایران و دانشگاه سیدنی استرالیا در قالب جداول ۱ تا ۷ ارائه شده است.

داشتن گرایش‌های متنوع در مقطع کارشناسی ارشد پرستاری و تجربیات ارزشمند در تربیت پرستار، رتبه دوم در رشته پرستاری در استرالیا و رتبه سیزدهم در دنیا را در رتبه‌بندی دانشگاه‌ها در سال ۲۰۲۱ [۱۴] کسب کرده است. محققین این مطالعه، برای شناخت بهتر نقاط قوت و ضعف برنامه آموزشی (curriculum) کارشناسی ارشد مراقبت ویژه در ایران به مطالعه تطبیقی نظام آموزشی ایران با این دانشگاه پرداختند. توجه به نظام‌های آموزشی موفق در جهان میان نهادینه شدن یک نظام اثربخش و کارآمد می‌باشد [۱۵]. این مقایسه می‌تواند تفاوت‌ها و شباهت‌های این دو نظام را به بحث گذارد و پیشنهادهایی را جهت بهبود کیفیت آموزش در ایران ارائه دهد. از طرفی مطالعات تطبیقی کمی در زمینه مقایسه کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه در ایران با سایر دانشگاه‌ها [۱۶]، انجام شده است که ضرورت توجه و انجام مطالعات بیشتر را توجیه می‌نماید. لذا مطالعه حاضر با هدف مقایسه برنامه درسی پرستاری مراقبت‌های ویژه در مقطع کارشناسی ارشد در ایران و دانشگاه سیدنی در استرالیا انجام شده است.

روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه کاربردی به شیوه توصیفی تطبیقی است که با هدف مقایسه برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه در ایران با دانشگاه سیدنی استرالیا و با استفاده از الگوی پرده (Bereday) انجام شده است. این رویکرد تطبیقی دارای چهار مرحله توصیف (Description)، تفسیر (Interpretation)، هم‌جواری (Juxtaposition) و مقایسه (Comparison) می‌باشد. در مرحله توصیف با بررسی جامع شواهد، اطلاعات در زمینه موضوع مورد بررسی جمع‌آوری می‌گردد. سپس در مرحله تفسیر داده‌های جمع‌آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. در مرحله هم‌جواری شباهت‌ها و

جدول ۱: تاریخچه و سیر تکاملی دوره

دانشگاه سیدنی استرالیا	ایران
- دانشگاه سیدنی در سال ۱۸۵۰ به عنوان یک موسسه عمومی آموزش عالی تأسیس شد. - دانشکده پرستاری و مامایی در سال ۱۹۹۱ آغاز به کار کرد [۱۳].	- به دنبال نیاز به ارائه مراقبت‌های ویژه در سه دهه اخیر توجه خاصی به ایجاد رشته‌هایی چون پرستاری مراقبت‌های ویژه شده است. - از سال ۱۳۶۸ دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران برنامه‌های شش‌ماهه پرستاری مراقبت‌های ویژه را برگزار نمود. - از سال ۱۳۷۸ اولین دوره کارشناسی ارشد نایپوسته پرستاری مراقبت‌های ویژه در دانشگاه‌های پرستاری براساس مجوز وزارت متبوع راهاندازی گردیده است [۸].

جدول ۲: فلسفه (ارزش‌ها و باورها)، چشم انداز، رسالت و اهداف کلی رشته

سیدنی استرالیا	ایران
فلسفه: - پذیرش مسئولیت پیشرفت حرفه‌ای و مفهوم توسعه حرفه‌ای مستمر و یادگیری در طول حرفه - ادغام و بکارگیری قابلیت‌های بالینی (دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و رفتارها) با یک پایگاه دانش نظری صحیح که باعث ارتقا و توسعه مراقبت‌های ویژه پرستاری و مراقبت از بیمار، نتایج و ایمنی شود. - مشارکت در پروژه‌های تحقیقاتی، بهبود کیفیت و ایمنی برای ارتقای پرستاری مراقبت‌های ویژه و بهبود مراقبت از بیمار و خانواده - تشخیص و ترویج فعال یادگیری بین حرفه‌ای و تیمی برای گسترش مجموعه مهارت‌ها و ایجاد رویکردی منسجم برای مراقبت از بیمار و خانواده در محیط‌های مراقبت ویژه [۱۳].	فلسفه: - اعتقاد به برخورداری انسان‌ها از حقوق همه جانبه حتی در شرایط حاد بیماری - اعتقاد به مرجعیت علمی و تلاش در جهت دستیابی به بالاترین کیفیت مراقبتی مبتنی بر دانش و خودورزی - اعتقاد به حقوق اصلی مددجو از جمله دریافت خدمات با کیفیت مراقبت‌های ویژه، دریافت آموزش‌های لازم و مشارکت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مراقبت‌های پرستاری - الزام به رعایت حقوق انسان‌ها و برقواری عدالت اجتماعی از طریق خدمت‌رسانی مناسب و انجام مراقبت‌های پرستاری به بیماران بدحال - استفاده از رویکرد جامع‌نگر: در رویکرد جامع‌نگر نه تنها نیازهای عملکردی روزانه بیماران بلکه به نیازهای فیزیکی، اجتماعی، روانی، احساسی و معنوی بیماران نیز توجه می‌شود - تاکید بر رویکردهای مشارکتی بین حرفه‌ای و کار تیمی در ارائه مراقبت - فرآیندی مهارت‌های عملی برای ارائه مراقبت‌های با کیفیت - کسب استقلال فرآیندان و یادگیری مهارت ورزی [۸].
دورنما (چشم‌انداز): - دانش‌آموختگان این رشته با دانش پرستاری و مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله، آگاهی موقعيتی، هوش هیجانی بهترین مراقبت را برای افراد در هر کجا که باشند ارائه خواهند داد [۱۳].	دورنما (چشم‌انداز): - رشته کارشناسی ارشد نایپوسته پرستاری مراقبت‌های ویژه در ده سال آینده در کشور با کاربست استانداردهای جهانی، افزایش به کارگیری تدابیر مدیریتی آموزشی و پژوهشی در مراقبت‌های ویژه پرستاری و به حداقل رساندن مرگ و میر بیماران بدحال به سطح مراقبتی کشورهای برتر منطقه دست خواهد یافت [۸].
رسالت: - ارتقاء مراقبت‌های ویژه پرستاری و آماده‌سازی پرستاران برای نیازهای در حال تغییر مراقبت‌های بهداشتی و افزایش تقاضا برای پرستاران در دنیا [۱۳].	رسالت: - تربیت دانش‌آموختگانی کارآمد با توانایی‌های لازم جهت ارتقا و بهینه‌سازی مراقبت‌های پرستاری از بیماران بدحال و نیازمند به مراقبت‌های ویژه که منتج به کاهش مرگ و میر و عوارض این بیماران می‌شود. - ارائه مشاوره‌های لازم از طرف دانش‌آموختگان این رشته به مدیران و سیاست‌گذاران نظام سلامت در راستای رفع نیازها و مشکلات بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه و ارتقاء کیفیت مراقبت‌های پرستاری [۸].
اهداف: - ارائه مراقبت‌های جامع به بیمارانی که ممکن است اختلالات عملکرد یک یا چند عضوی را تجربه کنند و خانواده‌های آنان خصوصاً در شرایط بحرانی که اغلب نیازمند تصمیمات سریع، پیچیده و چالش برانگیز می‌باشد. - انجام و انتشار برنامه‌های تحقیقاتی در مورد مراقبت از بیماران بدحال که به پایه علمی عمل پرستاری کمک می‌کند و باعث راحتی و بهبودی بیمار می‌شود. - تسهیل توسعه عملکرد پرستاری مراقبت‌های ویژه بر اساس ارزیابی شواهد تحقیقاتی [۱۳].	اهداف: - تربیت دانش‌آموختگانی که دارای دانش، نگرش و عملکرد لازم و توانایی‌ها و فراتوانایی‌های لازم (Riftar حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطی، فناوری اطلاعات، خودآموزی مادام العمر، پژوهش، مدیریت و ارتقاء کیفیت، نقد خلاقانه و حل مساله در شرایط بحرانی) جهت ارتقاء کیفیت مراقبت از بیماران بدحال و نیازمند مراقبت ویژه باشند [۸].

جدول ۳: شرایط و نحوه پذیرش

سیدنی استرالیا	ایران
- مدرک کارشناسی پرستاری یا گواهی مرتبط با رشته مراقبت‌های ویژه با کسب نمره میانگین از دانشگاه سیدنی و یا مدارک معادل با آن (در شرایط استثنایی، رئیس دانشکده می‌تواند متفاوتیانی را بدون صورت می‌گیرد). - داوطلب پذیرفته شده باید دارای صلاحیت‌های عمومی پرستاری باشد.	- پذیرش از طریق کنکور سراسری کارشناسی به کارشناسی ارشد

صلاحیت‌های فوق بیزبرد که به نظر دانشکده دارای شرایط و مدارک تجربی کافی برای شرکت در این رشته باشند) - مقاضی این رشته باید یک پرستار با مدرک Registered Nurse در استرالیا یا خارج از استرالیا با تسلط به زبان انگلیسی باشد (حداقل نمره آیلتس ۷، آزمون تافل Internet-based Test نمره ۹۶ و مدرک Pearson Test of English نمره ۶۸ - مقاضیان داخلی باید حداقل یک سال تجربه به عنوان یک پرستار RN را دارا بوده و در بخش مراقبت‌های ویژه مشغول به کار باشند و برای انجام ارزیابی‌های بالینی مورد نیاز، تاییدیه از سوپروایزر یا مدیر خود ارائه دهند. - مقاضیان بین‌المللی باید حداقل یک سال تجربه پرستاری مراقبت‌های ویژه را داشته باشند و اگر مایل به انجام ارزیابی‌های بالینی مورد نیاز در کشور خود هستند، می‌توانند تاییدیه از سوپروایزر خود را ارائه دهند، در غیر این صورت ارزیابی‌های بالینی می‌تواند در دانشکده پرستاری تحت شرایط شبیه‌سازی انجام شود [۱۳].	- دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته پرستاری، هوشبری و تکنولوژی اتاق عمل داخل یا خارج از کشور مورد تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی - داشتن دو سال سابقه کار بالینی با مدرک کارشناسی در بخش‌های بیمارستانی یا اتاق عمل (بنابراین انتخاب این رشته برای داوطلبان مشمول قانون استعدادهای درخشناد (دانشجویان ممتاز) بالاصله بعد از فراغت از تحصیل از دوره کارشناسی مقدور نخواهد بود. البته حق استفاده از شرایط آیین‌نامه مذکور برای این قبیل افراد بعد از سپری نمودن دوره دوساله براساس ضوابط همان سال محفوظ است [۱۸، ۸].

جدول ۴: حیطه‌ها و وظایف حرفه‌ای دانش آموختگان

سیدنی استرالیا	ایران
- مراقبتی، آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و مشاوره‌ای [۱۳].	- مراقبتی، آموزشی، پژوهشی و مدیریتی [۸].

جدول شماره ۵: استراتژی‌های آموزشی

سیدنی استرالیا	ایران
- راهبردهای آموزشی - یادگیری تلفیقی مبتنی بر استاد و دانشجو محوری (۱۳).	- راهبردهای آموزشی - یادگیری مبتنی بر وظایف، یادگیری مبتنی بر مشکل، یادگیری مبتنی بر موضوع، یادگیری مبتنی بر شواهد، آموزش مبتنی بر صلاحیت‌های تخصصی حرفه‌ای آموزش مبتنی بر ارائه خدمات، یادگیری با رویکرد جامع‌نگر، تلفیقی از دانشجو و استاد محوری، یادگیری جامعه‌نگر، آموزش بیمارستانی، یادگیری سیستماتیک [۸].
- روش‌ها و فنون آموزشی - استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور، شبیه‌سازی، ژورنال کلاب، گزارش مورد [۱۳].	- روش‌ها و فنون آموزشی - کنفرانس‌های داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای و بین دانشگاهی و سمینار، بحث در گروه‌های کوچک، کارگاه‌های آموزشی، ژورنال کلاب-کتاب‌خوانی، گزارش مورد، گزارش صبحگاهی، راندهای کاری و آموزشی، آموزش سریابی، استفاده از تکنیک‌های آموزش از راه دور و شبیه‌سازی، مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر، خودآموز و خودخوان [۸].
- ارزیابی فرآگیر - تکالیف کتبی، ارزیابی عملکرد بالینی و نتایج آزمون‌های انجام شده، ارزیابی کارپوشه، ارائه کتبی و شفاهی پروژه [۱۳].	- ارزیابی فرآگیر - کتبی، شفاهی، آزمون ۳۶۰ درجه، ارزیابی کارپوشه و ارزیابی کارنما، نتایج آزمون‌های انجام شده، مقاله‌ها، تشویق‌ها و تذکرات، ارزیابی بر مبنای پروژه [۸].

جدول ۶: هزینه تحصیل

سیدنی استرالیا	ایران
- دانشجویان داخلی: مبلغ ۲۴۰۰۰ دلار برای هرسال تحصیلی تمام وقت به علاوه افزایش شهریه در شروع هر سال جدید تحصیلی. هزینه‌های جانبه مثل مواد، ابزار، لباس‌های محافظه و ... - دانشجویان خارجی: مبلغ متغیر سالانه بین ۳۰۰۰۰ تا ۴۰۰۰۰ دلار [۱۳].	- دوره روزانه رایگان - دوره بین‌الملل دارای شهریه ثابت و متغیر در هر ترم (شهریه واحدهای عملی، نظری و پایان‌نامه با نرخ‌های متفاوت از یکدیگر محسوبه می‌شوند) [۸].

جدول ۷: واحدهای درسی

سیدنی استرالیا	ایران	واحدهای اختصاصی اجباری (core): ۳۰ واحد
واحدهای اختصاصی اجباری (core): (۳۶ واحد)		
۶ واحد	۱ واحد	- سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی
۶ واحد	۱/۵ واحد	- روش تحقیق پیشرفته
۶ واحد	۱/۵ واحد	- آمار
۶ واحد	۱ واحد	- ارزیابی‌های تشخیصی
۶ واحد	۱ واحد	- قانون، اخلاق پرستاری و روابط حرفه‌ای
۶ واحد	۱/۵ واحد	- نظریه‌ها، الگوها و مفاهیم مراقبت‌های ویژه
۶ واحد	۱ واحد	- روش آموزش به مددجو و خانواده
۶ واحد	۱ واحد	- داروشناسی اختصاصی
۶ واحد	۲ واحد	- مبانی مراقبت‌های پرستاری ویژه
۶ واحد	۱/۵ واحد	- مراقبت‌های ویژه تنفس و قفسه سینه
۶ واحد	۱ واحد	- کارآموزی مراقبت‌های ویژه تنفس و قفسه سینه
۶ واحد	۱/۵ واحد	- مراقبت‌های ویژه قلب و عروق
۶ واحد	۱ واحد	- کارآموزی مراقبت‌های ویژه قلب و عروق
۶ واحد	۱/۵ واحد	- مراقبت‌های ویژه اعصاب و روان
۶ واحد	۱ واحد	- کارآموزی مراقبت‌های ویژه اعصاب و روان
۶ واحد	۱ واحد	- مراقبت‌های ویژه گوارش و جراحی شکم
۶ واحد	۱ واحد	- مراقبت‌های ویژه کلیه و مجاري ادرار و دیالیز
۶ واحد	۰/۵ واحد	- کارآموزی مراقبت‌های ویژه کلیه و مجاري ادرار و دیالیز ۰/۵ واحد
۶ واحد	۶ واحد	- مراقبت‌های ویژه غدد - مراقبت‌های ویژه اختلالات چند ارگانی و بیماران با نیازهای خاص ۲ واحد - کارآموزی مراقبت‌های ویژه اختلالات چند ارگانی ۱ واحد - کارورزی ۶ واحد
واحدهای اختصاصی اختیاری (non-core): ۱۲ واحد		واحدهای اختصاصی اختیاری (non-core): ۲ واحد
۶ واحد	۲ واحد	- مراقبت‌های تخصصی در انواع آی‌سی‌بوهای اختصاصی
۶ واحد		-
پایان نامه (Capstone): ۱۲ واحد		پایان نامه: ۴ واحد [۸].
- پیجاد فرهنگ اینمنی و کیفیت		
- رهبری سلامت معاصر		
- یادگیری مبتنی بر شبیه سازی در سلامت		
- مدیریت زخم		
- تعامل میان حرفه‌ای با خانواده‌ها		
- گفتگوی باز میان حرفه‌ای		
- پروژه مبتنی بر عملکرد		
- پروژه مبتنی بر پژوهش [۱۳]		

پرستاری مراقبت‌های ویژه در دانشگاه سیدنی به طور کلی برمبنای پذیرش مسئولیت پیشرفت و توسعه حرفه‌ای مستمر، ادغام و بکارگیری قابلیت‌های بالینی با یک پایگاه دانش نظری صحیح و همچنین شرکت در فعالیت‌های پژوهشی برای ارائه خدمات اینمن به بیماران و خانواده‌های آنان می‌باشد. اهمیت توجه و ارائه خدمات مطلوب به خانواده بیماران بدحال از جمله ویژگی‌های متمایزی است که در فلسفه رشته مراقبت‌های ویژه دانشگاه سیدنی به چشم می‌خورد. مطالعه اشرفی و همکاران بیان می‌کنند که ارزش‌ها و باورهای برنامه درسی ارشد مراقبت‌های ویژه در ایران با دانشگاه ملبورن استرالیا بر اساس عقاید و ارزش‌های

بحث

در این مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه در ایران و دانشگاه سیدنی استرالیا مورد بررسی قرار گرفته است. پس از مقایسه ارزش‌ها و باورهای این دو برنامه، نتایج نشان داد که فلسفه این رشته در ایران بر اساس نظام ارزش‌های اسلامی حاکم بر جامعه بوده و سلامت محوری و عدالت در ارائه خدمات بالینی جامع‌نگر به بیماران بدحال مبتنی بر دانش و خردورزی بنا شده است. همکاری بین حرفه‌ای، کارگروهی، کسب استقلال و مهارت‌ورزی از دیگر ارزش‌های تاکید شده در این برنامه درسی می‌باشد. فلسفه

این وجود در برخی مواقع خاص، رئیس دانشکده می‌تواند متفاصلیانی را بدون صلاحیت‌های فوق پذیرد که به نظر دانشکده دارای شرایط و مدارک تجربی کافی برای شرکت در این رشته باشند. به نظر محققین مطالعه حاضر، این نوع انعطاف‌پذیری در گزینش دانشجو در کشورهایی که شانس برابر برای ورود داوطلبین به رشته وجود دارد، می‌تواند مزایایی به همراه داشته باشد. اما در کشوری مانند ایران که شرط اصلی تحصیل در این مقطع، پذیرش در آزمون سراسری است، چنین تصمیم‌گیری‌هایی از طرف دانشکده می‌تواند چالش‌برانگیز شود. داشتن تجربه کار بالینی از الزامات پذیرش دانشجو در هر دو برنامه ارشد در ایران و دانشگاه سیدنی می‌باشد. برخی از مطالعات داشتن تجربه بالینی را سبب بهبود مهارت‌های حل مسئله در دانشجویان پرستاری می‌دانند [۲۲، ۲۱].

بسیاری از کشورها برای اعطای گواهی مدرک RN که تعیین‌کننده صلاحیت حرفه‌ای پرستاران می‌باشد، آزمون RN را در کشورشان برگزار می‌کنند. در ایران از سال ۱۳۹۸ هرساله آزمون صلاحیت بالینی در حال برگزاری است، اما نیازی به ارائه این مدرک برای پذیرش در مقطع کارشناسی ارشد پرستاری نمی‌باشد [۲۳]. هم‌چنین از داوطلبان در ایران به جز پاسخ‌گویی به بخش سوالات زبان انگلیسی آزمون سراسری، گواهی مرتبط با توانمندی زبان انگلیسی خواسته نمی‌شود. لذا برخی مطالعات نیز نشان می‌دهند که دانشجویان ایرانی هنوز مهارت‌های لازم برای تامین نیازهای علمی و تخصصی خود را ندارند [۲۴].

در رابطه با نقش دانشآموختگان پرستاری مراقبت‌های ویژه، حیطه‌های مراقبتی، آموزشی، پژوهشی و مدیریتی در ایران و در دانشگاه سیدنی مشترک می‌باشد. اما دانشگاه سیدنی نقش مشاوره‌ای را نیز برای پرستاران فارغ‌التحصیل برمی‌شمارد. نقش مشاوره برای پرستار در استرالیا با توصیفات بین‌المللی برای پرستار پیشرفته بالینی مطابقت دارد، زیرا شامل چندین ویژگی کلیدی است: تخصص بالینی، رهبری، استقلال و توسعه نقش [۲۵]. پرستار مشاور برای پیاده‌سازی تغییر و نوآوری در عمل، قادر به ارائه عملکرد بالینی گستره و مستقل، اتخاذ تصمیمات پیچیده، رهبری، آموزش و پشتیبانی در سطح بالینی برای پیشبرد عملکرد دیگران و رهبری در سطح استراتژیک است [۲۵-۳۷]. Giles و همکاران در مطالعه خود به بررسی نقش‌های مهم پرستاران پیشرفته پرداختند و نقش مشاوره‌ای در فارغ‌التحصیلان پرستاری بالینی را با توجه به تغییر مدل‌های ارائه خدمات سلامت بسیار با اهمیت یافتند [۲۸]. در زمینه راهبردها و روش‌های آموزشی، یادگیری تلفیقی مبتنی بر استاد و دانشجو محوری، ژورنال کلاب و گزارش مورد بین ایران و دانشگاه سیدنی مشترک است. با این وجود به نظر می‌رسد که در برنامه تدوین شده ایران

حاکم بر جامعه استوار می‌داند و ارزش‌های مربوط به پرستاری بالین در هر دو برنامه تعریف شده است [۱۶]. نتایج برخی مطالعات نشان می‌دهد که فلسفه آموزش پرستاری از جمله مقطع کارشناسی ارشد در ایران نیازمند بازبینی می‌باشد زیرا این فلسفه پاسخ‌گویی نیاز جامعه نبوده و تحصیل در این مقطع غالب منجر به تولید پایان‌نامه‌ها و گواهینامه‌های غیرقابل استفاده می‌شوند، در حالی که دانشجویان مهارت و تخصص کافی در زمینه پرستاری تخصصی را کسب نمی‌کنند [۱۸]. با این وجود در بازنگری صورت گرفته در برنامه درسی پرستاری مراقبت‌های ویژه با افزودن واحدهای اختیاری تاکید بیشتری بر فراغیری مهارت‌های عملی و استقلال فراغیران شده است. این تغییرات، نقد وارد شده بر این برنامه را در تدوین ارزش‌ها و باورهای حرفه‌ای تا حد قابل قبولی مرتفع ساخته است. دانشگاه سیدنی با تکیه بر توان بالای آموزشی خود در تربیت پرستاران متخصص، ارتقاء مراقبت‌های ویژه پرستاری و آماده‌سازی پرستاران برای نیازهای در حال تغییر مراقبت‌های بهداشتی و افزایش تقاضا برای پرستاران در دنیا را رسالت خود می‌داند. در ایران این رسالت در محدوده مرازهای جغرافیایی تعریف شده است. اما به نظر می‌رسد با توجه به نقش ایران در بین کشورهای منطقه، توجه به آموزش بین‌المللی و منطقه‌ای در تدوین اهداف و رسالت این رشته مورد غفلت واقع شده باشد. بروزی و همکاران نیز در مطالعه خود بر ضرورت گسترش آموزش تحصیلات تكمیلی پرستاری ایران در جامعه جهانی تاکید داشتند [۱۹]. در بررسی اهداف، مشابهت‌های زیادی بین هر دو برنامه درسی مشاهده می‌شود. با این حال، دانشگاه سیدنی تسهیل توسعه عملکرد پرستاری بر اساس ارزیابی شواهد تحقیقاتی را به عنوان یک هدف مجزا معرفی می‌کند. در صورتی که توسعه مراقبت مبتنی بر شواهد به عنوان یک هدف در برنامه مربوط به ایران ذکر نشده است. کرمانشاهی و همکاران در مطالعه خود در مورد دلایل این موضوع، به موانع اجرای مراقبت‌های مبتنی بر شواهد در ایران از جنبه‌های مدیریتی مانند کمبود منابع انسانی کافی و عدم آگاهی کافی از ضرورت مراقبت‌های مبتنی بر شواهد اشاره نموده‌اند. از جنبه‌های فردی، مواردی مانند کمبود زمان برای مرور متوon به عنوان یک مانع مهم ذکر شده است [۲۰]. در مورد پذیرش دانشجو در سیدنی، برخلاف ایران که پذیرش دانشجو در مقطع ارشد به صورت متصرک و از طریق برگزاری کنکور سراسری انجام می‌شود، سیاست‌های آموزشی کشور استرالیا به دانشکده‌های پرستاری این اجازه را می‌دهد که به صورت مستقل و طبق ضوابط خود به جذب دانشجو پردازند. داوطلب پرستاری مراقبت‌های ویژه در دانشگاه سیدنی باید یک پرستار ثبت شده (Registered Nurse)، مسلط به زبان انگلیسی و دارای حداقل یک سال سابقه کار بالینی باشد. با

این رشته در سیدنی به عنوان "مشارکت در بروزهای تحقیقاتی برای ارتقای پرستاری مراقبت‌های ویژه و بهبود مراقبت از بیمار و خانواده" آمده است. محتوای برنامه درسی باید به گونه‌ای انتخاب، سازماندهی و تدوین گردد که اهداف برنامه درسی تحقق یابد [۳۲]. با وجود جامعیت نسبی که در برنامه درسی دانشجویان در ایران وجود دارد، تطابق عملکرد میان دروس آموخته شده و عملکرد اکثر فارغ‌التحصیلان این رشته وجود ندارد. زیرا معیار انتخاب مدیران پرستاری برای شاغلین در بخش‌های ویژه، مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد نبوده و در اغلب موارد کارآبی افراد و مصلحت‌های مدیریتی تعیین‌کننده این کارگزینی‌ها می‌باشد. از سوی دیگر دانش‌آموختگان این رشته پس از اتمام دوره توانمندی لازم برای فعالیت در بخش‌های ویژه را دارا نیستند [۳۳]. بنابراین با گذشت بیش از یک دهه از آغاز تربیت دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه و دریافت بازخوردهای مربوط به آن، بهتر است در وهله اول، تمرکز اصلی این رشته بر ارتقای عملکرد بالینی، تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی و تعالی پرستاری تخصصی واقع شود و سپس بر نحوه گزینش پرستاران بخش‌های ویژه و بکارگیری دانش‌آموختگان این رشته نظارت بیشتری صورت گیرد. از طرفی، با این که در ایران دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد پرستاری امکان فعالیت به عنوان هیئت علمی در دانشگاه‌ها را دارند، هیچ‌گونه آموزشی در راستای توانمندی آنان در این زمینه در برنامه درسی آنان گنجانده نشده است [۲۸، ۱۶]. ارائه واحدهای متناسب با این نیاز، مانند واحد درسی روش تدریس ضروری به نظر می‌رسد. پیشنهاد می‌شود جهت افزایش توانمندی و قابلیت‌های دانش‌آموختگان این مقطع، ضمن استفاده از تجربیات سایر دانشگاه‌ها، ارزشیابی دوره‌ای در جهت بهبود برنامه آموزشی و اهداف دوره انجام شود. پژوهشگران انجام مطالعاتی در مورد نگرش، انتظارات، کیفیت تحصیل و جایگاه شغلی دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه را پیشنهاد می‌دهند. کم بودن مقالات در مورد دانشکده پرستاری سیدنی یکی از محدودیت‌های این مطالعه بود که پژوهشگران مجبور به استناد بیشتر به وب‌سایت این دانشگاه شدند.

نتیجه‌گیری

رسالت، اهداف تحصیلی و محتوای دورس در دو برنامه درسی تا حدودی مشابه بودند. اما در زمینه فلسفه، چشم‌انداز، شرایط پذیرش دانشجو، راهبردهای آموزشی و هزینه تحصیل با هم متفاوت بودند. فلسفه در دانشگاه سیدنی بر مراقبت با رویکردی منسجم و خانواده محور استوار بوده و در ایران بیشتر بر پایه ارزش‌های جامعه تدوین شده است. داشتن مدرک RN و تسلط به زبان انگلیسی از شرایط اصلی پذیرش دانشجو در این

استراتژی‌های آموزشی گستره وسیع‌تری از روش‌ها را در بر می‌گیرد که شامل یادگیری مبتنی بر وظایف، یادگیری مبتنی بر مشکل، کارگاه‌های آموزشی، مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر می‌باشد. قابل ذکر است که همه این روش‌ها در عمل به گرفته نمی‌شود و هم‌چنان تکنیک‌های سنتی در آموزش پیش‌تاز می‌باشد. طبیعتاً اگر در عمل مجموعه این راهبردها یا ترکیبی از آنان به کار گرفته شود، یادگیری عمیق‌تر اتفاق می‌افتد [۲۹]. واقعیت آن است که روش‌های آموزشی در ایران به طریقی نیست که بتواند موجب گسترش صفاتی مانند توانایی حل مشکل، تفکر انتقادی، قضاؤت بالینی، خلاقیت و نوآوری در فرآگیر گردد [۳۰]. از نظر هزینه‌های تحصیلی دانشگاه سیدنی یک دانشگاه خصوصی است و بخش زیادی از هزینه‌های دانشگاه از طریق شهریه‌های دانشجویی تأمین می‌گردد. در حالی که در ایران دانشجویان می‌توانند در صورت پذیرش در آزمون سراسری به صورت کاملاً رایگان به تحصیل در این رشته ادامه دهند. به نظر محققین رایگان بودن تحصیل در ایران این امکان را برای علاقمندان به این رشته فراهم می‌سازد که تنها با قبولی در آزمون ورودی، در یکی از دانشگاه‌های دولتی به تحصیل پردازند. با این حال پذیرفته شدن در آزمون‌های ورودی مقطع کارشناسی ارشد کار ساده‌ای نبوده و داوطلبین نیازمند آمادگی بسیار بالا برای شرکت در این رقابت می‌باشند. برنامه درسی کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت‌های ویژه در ایران شامل ۳۰ واحد اجرایی، ۲ واحد اختیاری و ۴ واحد پایان‌نامه می‌باشد که بخش آموزشی آن در ۳ ترم و به صورت تمام وقت ارائه می‌شود و بخش پژوهشی (پایان‌نامه) تحت راهنمایی استادی دانشکده پرستاری انجام می‌شود و فارغ‌التحصیلی دانشجو پس از ارائه پایان‌نامه صورت می‌گیرد. واحدهای درسی در دانشگاه سیدنی ۳۶ واحد اجرایی، ۱۲ واحد اختیاری و ۱۲ واحد پایان‌نامه است که به صورت تمام وقت و یا پاره‌وقت و ترکیبی از کلاس‌های حضوری و آنلاین برگزار می‌گردد. امکان تحصیل پاره وقت و انتخاب کلاس‌های مجازی در برخی دروس از ویژگی‌های برنامه درسی دانشگاه سیدنی می‌باشد. توسعه زیرساخت‌های مناسب جهت برگزاری کلاس‌های غیرحضوری برای بعضی از واحدهای درسی در این مقطع می‌تواند رضایتمندی دانشجویانی که در شهری غیر از محل زندگی خود پذیرش شده‌اند را دربرداشته باشد [۳۱]. به طور کلی از نظر محتوایی شباهت‌های زیادی بین واحدهای درسی ایران و دانشگاه سیدنی وجود دارد. درس روش تحقیق در واحدهای اجرایی هر دو برنامه مشترک است که نشان‌دهنده ضرورت و اهمیت پژوهش در این مقطع می‌باشد، اما تعداد واحد اختصاص داده شده به این درس در ایران ۱/۵ واحد و در دانشگاه سیدنی ۶ واحد درسی می‌باشد که این موضوع منعکس کننده واقعیتی است که در فلسفه

تضاد منافع

هیچ‌گونه تعارض منافعی توسط نویسنده‌گان گزارش نشده است.

سپاسگزاری

مطالعه حاضر حاصل پژوهه درسی واحد نظام‌های آموزشی مقطع دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی سمنان می‌باشد. از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه که امکان جمع‌آوری اطلاعات را برای انجام مطالعه فراهم کردند، نهایت تشکر و قدردانی را داریم.

رشته در دانشگاه سینه‌نی می‌باشد، در حالی که در ایران نیازی به مدرک زبان و یا گواهی صلاحیت حرفه‌ای نمی‌باشد. باتوجه به موارد مطرح شده، تغییر در برنامه‌آموزشی کارشناسی ارشد مراقبت‌های ویژه بر پایه مراقبت خانواده‌محور، ایجاد تنوع در راهبردهای آموزشی، تاکید بیشتر بر مهارت زبان انگلیسی و ارائه برخی واحدها به صورت آنلاین مورد انتظار است.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه با دریافت کد اخلاق به شماره IR.SEMUMS.REC.1400.255 از دانشگاه علوم پزشکی سمنان در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ انجام شده است.

منابع

- Thornton M, Persaud S. Preparing today's nurses: Social determinants of health and nursing education. *The Online Journal of Issues in Nursing*. 2018;23(3).
- Rassouli M, Zagheri Tafreshi M, Esmaeil M. Challenges in clinical nursing education in Iran and strategies. *Journal of clinical excellence*. 2014;2(1):11-22.
- Naiereh A, Hassan B, Monir N. Comparative Study of the Iranian Nursing Bachelor's Degree Program with the International Islamic University of Malaysia. *Journal of Nursing Education (JNE)*. 2019;7(6):47-58.
- Sezer H, Şahin H. Faculty development program for coaching in nursing education: A curriculum development process study. *Nurse Education in Practice*. 2021;55:103165.
- Dignam D, Duffield C, Stasa H, Gray J, Jackson D, Daly J. Management and leadership in nursing: an Australian educational perspective. *Journal of Nursing Management*. 2012;20(1):65-71.
- Salminen L, Stolt M, Saarikoski M, Suikkala A, Vaartio H, Leino-Kilpi H. Future challenges for nursing education—A European perspective. *Nurse education today*. 2010;30(3):233-8.
- Leonard BJ, Fulkerson JA, Rose D, Christy A. Pediatric nurse educator shortage: implications for the nursing care of children. *Journal of Professional Nursing*. 2008;24(3):184-91.
- Curriculum CCN. Affairs E. 2017 [Master]. Available from: <http://mbs.behdasht.gov.ir>.
- Hall CE. Toward a model of curriculum analysis and evaluation—Beka: A case study from Australia. *Nurse education today*. 2014;34(3):343-8.
- Sajadi SA, Rajai N, Mokhtari Nouri J. Comparison of the curricula of master of science in nursing (MScN) programs in Iran and Japan: A descriptive comparative study. *Strides in Development of Medical Education*. 2017;14(2):75-82.
- Naseri N, Salehi S. Accreditation of nursing education in Iran: Documenting the process. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*. 2008;12(4):136-138.
- Zandi B, Farahani A. A comparative study of physical education Curriculum in Iran, USA and Canada. 2009; 6(12): 97-109.
- Sydney Tuo. Master of Intensive Care Nursing Australia 2022 [cited 2022. Available from: <https://www.sydney.edu.au/courses/courses/pc/master-of-intensive-care-nursing.html>.
- CWUR. World University Rankings 2021-22 United Arab Emirates2021 [Available from: <https://cwur.org/2020-21.php>.
- Darling R, Atav AS. Attitudes toward obese people: a comparative study of nursing, education, and social work students. *Journal of Professional Nursing*. 2019;35(2):138-46.
- Ashrafi Z, Babamohamadi H, Nobahar M. Comparative study of master's critical care nursing program in Iran and Melbourne, Australia and strategies for promotion in Iran. *Journal of Nursing Education*. 2019;8(4):9-18.
- Bereday GZ. Comparative method in education: Holt, Rinehart & Winston; 1964.
- Baghaei R, Mokhtari L, Hosseinzadegan F, Mihandoust Sd. Comparison study of master of nursing curriculum in Iran, Turkey and Jordan. *Journal of Nursing Education (JNE)*. 2018;7(4):9.
- Borzou SR, Oshvandi K, Cheraghi F, Moayed MS. Comparative study of nursing PhD education system and curriculum in Iran and John Hopkins school of nursing. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2016;9(3):194-205.
- Kermanshahi S, Parvinian AM. Barriers to implementation of evidence-based care: viewpoints of nursing staff. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012;12(2):84-92.

21. Malekian M, Ghiyasvandian S, Cheraghi MA. Iranian clinical nurses' readiness for self-directed learning. *Global Journal of Health Science*. 2016;8(5):48-58.
22. Cowen KJ, Hubbard LJ, Hancock DC. Expectations and experiences of nursing students in clinical courses: A descriptive study. *Nurse education today*. 2018;67:15-20.
23. Organization MEE Professional competence of nurses 2021 [Available from: <https://www.sanjeshp.ir/PDF.aspx?newsid=61140&type=application/pdf>].
24. Sedighifar Z, Sadat Hoseini Z, Alavi Moghadam SB. The Effect of Task-Based Language Teaching on Reading Comprehension in Farsi for Specific Purposes. *Journal of Teaching Persian to Speakers of Other Languages*. 2015;4(TOME 9):79-101.
25. Dowling M, Beauchesne M, Farrelly F, Murphy K. Advanced practice nursing: a concept analysis. *International Journal of Nursing Practice*. 2013;19(2):131-40.
26. Hutchinson, Marie; East, Leah; Stasa, Helen; Jackson, Debra. Deriving Consensus on the Characteristics of Advanced Practice Nursing: Meta-summary of More Than 2 Decades of Research. *Nursing Research*. 2014; 63(2):116-128.
27. Fowler J. From staff nurse to nurse consultant: Team working part 8: the multidisciplinary team. *British Journal of Nursing*. 2022;31(2):104.
28. Giles M, Parker V, Mitchell R. Recognising the differences in the nurse consultant role across context: a study protocol. *BMC nursing*. 2014;13(1):1-9.
29. Bruce R, Joyce MW, Emily Calhoun. *Models of Teaching*. 9th ed. London, United Kingdom: Pearson; 2015.
30. Arian M, Nobahar M, Babamohamadi H. Comparative study of nursing master's education program in Iran and John Hopkins school of nursing. *Journal of Nursing Education*. 2018;7(3):34-48.
31. Stephens ML, Coryell J. Faculty perspectives on context, benefits, and challenges in fully online graduate adult education programs. *Adult Learning*. 2021;32(2):79-88.
32. Seif A. Measurement, assessment and academic evaluation. Tehran: Doran. 2010.
33. Adib Hajbaghery M. Comparison of philosophy, goals and curriculum of graduate level of nursing education in Iran and other countries. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 7: 8-9.